

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Gerona	1	pesseta trimestre
Fora	1'25	id. id.
Extranger	1'50	id. id.
Números solts, 10 céntims		

Administració y Redacció

SABATERIA-VELLA 2 1.er

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que 's remetin á la Redacció, se 'n donará compte en lo Setmanari.

Any 1er.

Dissapte 14 d' Abril de 1894.

Núm. 2

SECCIO POLITICA

LO REGIONALISME

no es una forsa anacrónica ni un simple estat possessorí.

L' aspiració dels pobles á viurer plena y robusta vida segons regles y normas admetladas á son peculiar modo d' esser, lo desitj creixent sempre, y tant més intens quant més absorbent sia l' acció dels governants, qu' es manifesta ab caràcters marcadíssims en tots los pobles d' Europa y d' un modo especialíssim en las nacionalitats que á Espanya formaren un díe Estats autònoms é independents primer, y després Estats confederats, per mes que totseguit fou trencat per part d' un dels Estats contractants lo compromís sagrat que la cavalleritat y la justícia obligan á cumplir als pobles dignes y no cegats per un afany groller de subjecció y de conquesta; no pot esser considerat, com no sia per esperits vulgars ó de poch enlayradas miras, com un retrocés, y aixó ni en cap període de la historia en general, ni molt menos en l' actual fase social en los països civilisats, donadas las teorías entre 'ls publicistas avuy en boga, y per estar en lo qu' en se solt dir las corrents del segle l' aspiració de que cada poble sigui l' amo y senyor de si mateix y de qu' es respectin totas las espontànies manifestacions regionals, hasta en aquells pobles perfectament organiscats en que 'ls límits dels Estats coincideixen ab los de la Nacionalitat, cosa que no succeheix aquí á Espanya, ja que quant menos, y prescindint del grupo vasco, existeixen en la Península, á més del Estat y nacionalitat portugués y d' un tercer Estat que té 'l péu á Gibraltar, dos nacionalitats ó grupos ab caràcters per cert ben típics que 'ls distingeixen y separan.

Estava reservat al home qu' allá á Madrid han tingut á be dir del *sentit jurídic*, si bé qu' ab mes propietat podrien haverli dit de la forsa, lo fernos á saber ab una frase que: *lo regionalisme era una forsa y una forsa anacrónica*.

Passém per que sia una forsa lo regionalisme «per cert més poderosa que lo que 'ls nostres enemichs puguin creurer», pro jamay ab que esta forsa no encaixi y deixi d' estar ab armonía ab tot lo que avuy per avuy dona de sí lo temps y la época en la qual vivim, ja que menester fora, per aixó admétre, seguir un poch de lluny, per no dir desconèixer del tot, lo mohiment de la ciencia política moderna.

No, aquí no hi ha més anacronisme que el pretendre, á las darrerías del segle XIX, que un poble constituït ab nacionalitat verdadera, com ho demostra 'l fet evidentíssim de presentar encare avuy, per cert ab gran energia y viva, los colors y caràcters que, segons los postulats del dret modern, donan á una agrupació d' homes qu' ocupan un determinat territorí lo nom de nació, ó sia aquella persona social constituïda per la unitat de raça, de cultura y d' idioma, entenguent per la primera, aquella varietat de la especie humana marcada per especials caràcters intel·lectuals, morals, y fisiològics, raças qu' es formán y desenrotllan per la educació al través del espay y del temps, malgrat de no viurer desde fá molt temps la vida lliure á que tenen perfecte dret; lo pretendre, repetim, que no disposi de sos destins y no sia amo y senyor de si mateix, y que no pugui reclamar lo que li falta y de lley li pertany, la major etat, la vida política y jurídica, y ni sisquera l' us per totas las manifestacions de la vida de la única llengua que li vé de l' ànima, encare que ab ella pogués demostrar la ignocencia d' un condemnat á mort.

Som los regionalistas fills de l' época y volem marxar al mateix compás y ab igual llestesa que 'ls verdaders mohiments del poble y la opinió, encare que no sian aquets tinguts per tals dintre la atmósfera pestilent y embrotadora del centralisme, y ni en las costums ni en las institucions volém esser esclaus dels temps que foren, sens

que 'ns tingui neguitosos la por d' un cambi d' institucions si axó 'ns porta la forsa evolutiva del progués junt ab las circunstancias de lloch y temps; ab lo qual vegin los que 'ls hi convé parlar, ja que no es possible sentir, com lo senyor Silvela, quins son los antiquiats y anacrónichs; sí los regionalistas, que volen que cada poble se vesteixi ab colors de sa propia terra, sens pretendre la supeditació d' un á altre poble, ó bé 'ls unitaristas espanyols, empenyats contra tots los principis de la ciencia y fins de la mateixa utilitat ben antesa en que un sol y excludiu Estat encarni ab varies nacionalitats; ja que nacionalitat es la catalana y ab caràcters tant propis y tan marcats com ho pugui esser la castellana, y per cert ben bé posada á proba ab tantes ventadas com ha sentit xiular, eixidas y congridas totas en aquella vila que, per esser lo que es, compta ab los pressupòsits de tots los Ministeris.

També lo ex-ministre de la Governació, en l' article publicat per *El Tiempo*, se permet d' una manera indirecta y casi inadvertida calificar d' estat possessorí lo regionalisme, ó, mellor dit, á las pocas llibertats y drets que encare conservan, com feble sombra de son gloriós passat, algunas regions espanyolas; qual calificació ben poch escau á qui preten passar plassa de polítich y juriscòult distingit y de serio estadista, tota volta que, y seguint al senyor Silvela en son tecnicisme, no hi ha mes estat possessorí que 'l constituït per la detenció injusta y tirànica per part dels centralistas de totas las aspiracions y forsas verament nacionals, retinguent en son sí las claus ab las quals preten tancar lo pas á l' espontani desenrotlló dels pobles; si guent aixis que 'l dret á possehir, com emanació immediata y directe del domini que sobre sa terra y sas cosas tenen los mateixos pobles, correspon á las regions ab gran injusticia lesionadas á n' alló qu' els hi es mes íntim y mes estiman, constituïnt sa mateixa vida. Si lo dret á la vida es inherent y propi lo mateix á las personas naturals que á las socials, es induptable y no es per discutir que 'ls pobles que á Espanya conservan lo caracter de nacions ó bé energías regionals determinadas y ben marcadas, podran estar privadas de la possessió de son dret, pro 'ls hi queda l' *jus possidendi*, ó dret á possehir, per segles que transcorrin, estant lo *jus possessionis* en mans d' aquells que de la política han fet sa manera de viurer.

Mentrestant les regionalistas que tenim drets imprescriptibles, contemplant en poder de nostres explotadors una possessió que may podrá convertirse en domini, sens parar demanarém, exercitant la acció *revindicatoria*, la propietat d' alló que 'ls enemichs d' ahir nos prengueren y 'ls d' avuy no 'ns volen tornar.

E. S. y O.

¡Atrassats!

Are qu' havian convingut los lliberals espanyols, s' enten los qu' avuy s' estilan, en que la malaltía que havia obligat á Mister Gladstone á deixar lo poder y retirarse á la vida privada, era una malaltía per l' estil de las que acostuma á patir lo senyor Sagasta, y que lo veritable motiu de sa retirada era lo fracàs sufert en la Cambra dels Lords pel bill d' autonomia d' Irlanda—de quin bill y de quina autonomia ja no se 'n havia de cantar més gall ni gallina—y que la desaparició de l' escena política del *gran vell* significava l' abandono per part del partit lliberal inglés de la causa irlandesa, causa que apoyava solsaument per consideració á son quefe indiscutible y pera no donarli un disgust, atesa sa etat y lo bé qu' avans havia dirigit sempre lo partit: are, tenim que la Cambra dels Comuns, la qu' aquí 'n diríam lo Congrès ó la Cambra popular, ha aprobat per CENT VUYTANTA VOTS contra CENT SETANTA una proposició dirigida á establir á Escocia un Parlament escocés encarregat de tractar y resoldre tots los

assumptos d' interés excludiu d' aquella regió; es á dir, un bill d' autonomia d' Escocia.

¡Ahont aném á parar! No n' hi havia prou ab la autonomia d' Irlanda pera rompre l' unitat inglesa, aquesta unitat que tants esforços y tanta sang devía haver costat, aquesta unitat que tant estiman y volen conservar los Lords, sino que fins los escocesos volen també l' autonomia: y la votan, ¿quif? precisament los lliberals y los radicals del Parlament inglés. ¡Liberals de pega! ¡Atrassats! Aixó no es esser lliberal, ni res: aixó es esser reaccionari, aixó es volguer tornar á l' etat mitjana. Aquí, á Espanya, 'l que menos los hi diríam ¡carlins!

De bó, de bó, que fá temps qu' en lo mon tot va al revés: la Cambra dels Lords, la Cambra aristocratica, la que nosaltres ne diríam lo Senat, defensant les conquestes modernes, les tendencies unitaries de la ciencia y del segle; y la Cambra dels Comuns, la Cambra popular, los lliberals y los radicals, defensant la reacció, lo retrocés, la revivalla d' institucions mortes y qu' han passat pera may més aixecarse!

Are sí que comensém á creure qu' Espanya es un pays eminentment lliberal y una nació avansada, y que tot alló que 'ns deyan y 'ns ensenyavan de la Constitució inglesa y del *self government*, no eran mes que falornies. A lo menos aquí, encare que no 's compleixi, tenim una constitució que, segons lo més eloqüent de nostres oradors parlamentaris, es la més lliberal d' Europa y fins d' América y de la Oceanía, y aquí no hi ha cap home d' Estat lliberal ni conservador, desde escribent á ministre, que no tinga per anacrónich, per passat de moda, tot aixó de les nacionalitats petites, de les autonomías regionals: aquí tots son unitaristes, ningú renega dels avensos del segle ni de les conquestes modernes; aquí los més reaccionaris son mes lliberals qu' un lord inglés.

Los nostres polítichs de primera fila son homens pràctichs y no 's deixan portar per sentimentalismes, en ella qui mana es lo cap y no es lo cor: per aixó no son visionaris y si algun ideal persegueixen aquest es un ideal progressiu, pràctich; tant pràctich com l' unitat dels pobles llatins y tant progressiu com lo desenrotlló en Africa dels nostres destins històrics y fins providencials. Per alguna cosa várem traure los moros de casa nostra, per anar los després á traure los de casa seva.

No 'ns vinguin, donchs, los regionalistes d' está per casa que criden per aquí y se creühen, ignocents, que poden ressucitar y reviuere les Corts catalanes y aragoneses y navarres y establirse fins les andalusses, ab lo exemple d' En Gladstone, un vell que fa catúfols, y ab l' exemple d' Inglaterra, una nació reaccionaria y atrassada; nosaltres los hi respondrem ab lo exemple de Espanya, lo pays mes lliberal del mon, y ab l' exemple d' En Cánovas, d' En Silvela, d' En Castelar, d' En Sagasta, homens pràctichs, homens veritablement de govern, identificats ab la ciencia y ab les aspiracions y conquestes mes modernistes d' aquest segle y de tots los segles qu' están per venir.

J. B. y S.

CRONICA

EXTRANGER

En la Casa Moneda de París s' acaban d' encunyar siscentas mil mitjas unsas d' or, destinadas al imperi marroquí. Ditas monedas tenen á un costat la efigie del Sultá, y á l' altre una inscripció árabe. Sens temor d' equivocarnos podem creure que aquest or no s' ha fet encunyar pera pagarnos ab ell la indemniscació convinguda: pera satisfernos aquesta se 'ns enviará segurament una altra remesa de xavos moruns.

—Tots los periódichs s' ocupan de la entrevista que ha tingut lloch en Venecia entre l' emperador Guillem, d' Alamania, y lo rey Humbert, d' Italia. Ab criteri contraposat judica la premsa aquesta entrevista, donchs mentres una part li dona la major importancia, ab tot y no acompanyar als monarcas los respectius cancellers, altra part la considera un error polítich, donchs creu que ressucitará odís extingits, Generalment s' opina que en la entrevista

tan solament se tractá de las midas que contra 'ls anarquistas deuben pèndrer Italia y Alemania...

-Tots los periòdichs de la capital d' Hungria han re-solt no publicar en lo successiu cap noticia referent á las sessions de la Càmará ni 'ls discursos que pronunciaron los diputats...

-A Viena lo ministre d' Hisenda ha declarat que la situació financiera es molt satisfactoria y poden considerar-se nivellats los pressuposits...

-Lo periòdich italià *Il Popolo*, ocupantse de las declaracions de Mir. Crispi, fetas ab motiu d' un plan d' economias que s' tractavan d' introduhir en lo pressuposit de guerra...

-Cridan extraordinariament la atenció á Londres los numerosos incendis que hi ha hagut en l' espay de 72 horas...

-Sembla entrevéurers una próxima reconciliació entre 'ls governs de Fransa é Italia; las declaraciones que 'l rey Humbert ha fet á un corresponsal del *Figaro* ho confirman...

-La policia 's creya haver detingut á París al autor del atentat del restaurant Foyot; pero segons últimas noticias, resulta que 'l individu agafat es un pobre boig...

-Los anarquistas continúan donant qué fèr als governs. En Bruselas ha tingut lloch una imponent manifestació, que fou dissolta per la policia. S' ha establert un acord entre la Fransa y 'l Inglaterra...

-Dihuen de Nova-York que continua la agitació entre 'ls obrers de Pensilvania, havent sigut armats per la autoritat los que continuan trevallant...

-Los insurrectes s' han apoderat de Rio Grande. Las foras d' aquestos puján á 6,000 homes, perfectament armats y municionats...

-Telegrafian de Londres que la policia ha detingut á un anarquista en lo precis moment d' estar collocant una bomba en la porta de la iglesia del poble de Grunwell...

-Lo cólera ha aparegut en Constantinopla haventse extès per la ribera del Bósforo, ahont causa gran mortalitat. Sembla que també han ocorregut casos á Bélgica...

-Los obrers de California sense trevall, formant un verdader exèrcit, se dirigeixen á Washington, exigint queviures y diners en los pobles per a hont passen. Se tem que 'l número dels expedicionaris aumente de tal modo que arribi á constituir un verdader perill...

ESPANYA

Desde que les Corts están obertes, s' han pronunciat ja una colla de discursos, com de costum, distingintse en lo Congrès lo Sr. Romero Robledo per sos atachs al govern y en lo Senat lo Sr. Duch de Tetuán...

Lo Senat han guanyat los proteccionistes quatre puestos contra tres en lo nomenclament de la comissió que ha de dictaminar sobre 'ls tractats de comerç...

Lo temps dirá si 'ns equivoquem ó nó: de tots modos alguna esperanza déu tenir lo Sr. Moret, autor dels tractats, quant encare no ha cregut arribada l' hora de dimitir: Nos descuidavam anotar que dos diputats fusionistas, un d' ells catalá, s' han separat d' En Sagasta y se 'n han anat ab En Cánovas...

-En las provincias de Cádiz y de Córdoba han ocorregut alguns motins deguts á la miseria que regna en molta part d' Andalusia. Milers de personas de tots sexes y etats han saquejat les botigues de viandes para saciar sa fam...

-Sembla que 'l Govern d'Italia ha fet present al nostre la por que té de que pugui haverhi á Roma algun esvalot ab motiu de la peregrinació espanyola d' obrers para anar á visitar lo St. Pare, Lleó XIII...

CATALUNYA

Ha marxat cap á Madrid una comissió de la Diputació provincial de Barcelona para gestionar que no s' ratifiquin los tractats de comerç concertats pel Govern ab varies nacions extranjeres, para presentar una exposició dirigida á que s' rebaixi la quota que pagan per contribució les vinyes destruides per la filoxera...

La mateixa Diputació ha dirigit á les Corts una llarga y rahonada exposició contra los avans dits tractats de comerç: s' ha repartit impresa y si 'l espay nos ho permèt ne parlaré en altre número d' aquest setmanari.

-Lo Comissari regi d' agricultura de Cervera, autorisat per setanta majors contribuyents d' aquella comarca, ha enviat al Sr. Alonso Martinez, diputat per Cervera, un telegrama demanantli que voti contra 'ls tractats confeccionats pel Sr. Moret perjudicials á la viticultura...

aquesta provincia que votin á favor del tractat concertat pel Govern ab Alemania, per créurel favorable á sos intereses: prescindint are de si en aixó van ó no acertats, podem dirlos lo mateix qu' als segarretes; votéu diputats de la terra que tingan los mateixos interessos que vosaltres y no 'ls hi hauréu de demanar que votin lo que vos convé. Precissament, en aquesta provincia les coses se van posant d' una manera qu' aviat no hi haurá cap diputat que 'ns entengui.

-A Tortosa una partida de la porra, formada segons se diu per empleats del municipi, ha maltractat d' obra á varis periodistas. ¡Com deu anar alló!

NOTICIES

Ajuntament.—Lo dilluns celebrá sessió ordinaria y ademés del despatx de pòchs assumptos corrents, acordá: primer, donar lo nom de Ramon Folch, Duch de Cardona, al passeig de las aforas del portal de S. Agusti fins á l' entrada de la Devesa; segon, felicitar á D. Ferrán Puig, senador per aquesta provincia y fill de Gerona, per son nomenclament de senador vitalici, y tercer, imposar á D. Angel Teixidor (a) Angeló, quinze dies de suspensió del càrrech de mestre de casas de l' Ajuntament...

L' Ajuntament acordá també que en lo successiu les sessions se celebrin á las sis de la tarde.

A propòssit de l' Ajuntament. ¡Es cert lo que s' diu que las cynas de que s' serveix lo mestre de casas de l' Ajuntament para 'ls treballs municipals son de sa propietat particular y no obstant aixó l' Ajuntament paga 'ls adobs?

-Ha arribat á Gerona y pres possessió del càrrech de Governador civil d' aquesta provincia, el que ho era de Navarra D. Andrés Garcia Gomez de la Serna. Li desitjem bon acert. També ha tornat de Melilla lo general de divisió Sr. Salcedo, que tant se complau en donar animació á aquesta ciutat sempre que si li presenta ocasió de ferho...

-Nostre bon amic lo notable pintor D. Antón Graner, ha enviat á la exposició de bellas arts de Barcelona tres cuadros de mèrit, que justifican una vegada més sa competencia.

Los cuadros de referencia són dos retratos y un paisatge. Los retratos son de dos individus de sa familia y tenen un parecet admirable. Lo paisatge es també, notabilissim, donchs es sabut que, en aquest gènere de pintura, lo senyor Graner es un mestre consumat.

Nostra enhorabona al artista, puig nos prometém que sos treballs han de cridar l' atenció.

-En la sessió celebrada per la R. Academia de Ciencias y Arts de Barcelona lo die 9 d' Abril, lo Secretari general de la mateixa descrigué una extranya forma de molusch trobat á Lladó per lo Sr. Vayreda, savi botànich d' Olot, y presentá dibuixos y exemplars del mateix. Proposá para dita especie la denominació de *Clavusilia subarcuata*, fent notar que potser podria ésser lo tipo d' un nou gènere que per son aspecte general, al mateix temps que ab les *Clavusiles* y *Balies*, se relacionaria ab certes *Stenogyories* y *Cilindres* de la Isla de Cuba, gènere aquest últim que visqué en los temps eocènicos en la conca de París y qu' avuy es completament exòtic.

-Sembla qu' aviat s' obrirá al servey públich l' estació telegráfica de Sta. Coloma de Farnés, puig lo dilluns passat quedá montada y fou probat lo fil ab Gerona, funcionant perfectament. Ja era hora, de que Sta. Coloma tingués servey telegráfic, essent com era l' única població cap de partit judicial d' aquesta provincia que no 'n tenia.

-Nombrosa concurrencia acudeix cada die al seternari que en honor de Sant Joseph se celebra en la parroquia del Mercadal, en lo que, l' il·lustrat jesuïta, pare Aguilera, predica en nostra llengua propia.

A veure, donchs, si al fi, tocant los resultats que per lo vist dona lo comunicar la paraula de Deu als fiels ab lo mateix llenguatge de la terra y que per lo tant va més de dret al cor que cap altre, los predicadors que solza-

ment treballan pól bé de l'ànima, segueixen lo noble exemple del pare Aguilera, que, com a bon fill de Catalunya, deu creure sens dubte lo que deya aquell virtuós prelat de la Iglesia, aço es: *A Catalunya 's predica en castellà pro la gent se pert en català.*

Ab axó 's veu, donchs, qu' es de tot punt necessari fer us de nostre llengua en los sermons, perque aixís ho enten mellor lo poble, com ho han regonegut l'insigne patriarca i bisbe de Vich Dr. Morgades y l' il·lustríssim bisbe de Menorca; y nosaltres nos alegrarem de debó sentir-la en la Casa de Deu, no so'zament en sermons, sinó en meditacions, cants y demés, perque no fa molt bon efecte y potser fins desdiu de la serietat del Temple, que una funció religiosa hagi de ser a dos llengües en terra catalana.

Varietats.

UNA SETMANA ARTÍSTICA

Ho ha sigut pels amants del art la que acaba de transcórrer, puig ab motiu de haberse terminat la estàtua de Fontanella, y altres obras destinadas a la exposició de Bellas Arts de Barcelona, un públich nombrós y escullit ha visitat los tallers de nostres artistas, desitjós d' enterarse de llurs avensos.

La estàtua del immortal juriconsult, gloria de nostra vila, la representa en Blay assentada, en actitud pensativa, la pluma a la mà dreta, un poch caygada ó estirada, y ab l'altra agafant un llibre que té sobre 'l genoll.

La toga, la cadira de la época, uns quants llibres y la bandera emblema de la patria, recordant la de Santa Eulària, tot plegat forma un grupo sorprenent, molt distint dels que generalment se veuen.

Es veritat que per anar colocada la estàtua en nostre passeig del Firal, lo monument que la acompanyi deura reunir condicions especials, més tot aixó es cosa que perteneix al mateix escultor y ell sabrá exirsen tan bé com de la estàtua.

Fontanella assentat, vestit de juriconsult, es un tema d' éxit difícil, per la prosa acadèmica y la monotonía de líneas; pero nostre artista ha demostrat que aquesta prosa, y actitud vulgar, poden transformarse per la elegancia y la estètica. La festa del illustre autor de *pactis nuptialibus* está tractada ab una simplicitat que encanta, reuneix la expressió d' un gran pensador, y tota la figura, admirablement sentida y acabada, es ingénua, severa y delicada al mateix temps, notantse fins en lo mes petit fragment la correcció de dibuix y un modelat enérgich.

Tinch entés que ab molt bon acort de nostre Ajuntament la estàtua serà fosa en los tallers de Masrriera, ahont s' ha fos també 'l grup d' *Alvarez* y tantas altres estàtuas que honran a la industria catalana.

En Devesa envia un flagelant (penitent fanàtich) que no ha pogut sér exposat, per estarhi treballant fins la darrera hora. Es modelat ab nervi y expressió, la factura simpática, y l' estudi anatòmic portat a terme ab gran conciencia.

En Berga, fill, envia un estudi d' un noy, que titula Sant Joan. Assentat sobre un roca, en actitud de dirigir la paraula al públich; es plé de vida y d' intenció, executat ab coneixement de la anatomia, correcte de dibuix y de modelat distingit y extraordinariament agradable.

En Marian Vayreda envia la mort del *Cap d' Estopa* que tampoch ha pogut exposarse, per estarlo acabant. Es un quadro de regulars dimensions; lo terrible drama que tingué lloch prop d' Hostalrich, vora 'l gorch del compte, impressiona fortament.

La figura del desventurat Borrell, assassinat y extés vora 'l gorch, es simpática en extrem. Los góssos que 'l seguien no volguent separarse del seu amo, forman cercol al voltant del cadàvre, pero l' amo es mort y ell esperan inconcients que 's moga per donarlos alguna orde. L' efecte es poètic y sentimental, no sòls pel pahisatje y tots los accessoris, si no principalment per las actituds de las pobres bestias, que esperan tristes unas, cab-baixas altres y udolant algunas com si s' anyoressen. Un gós manyach s' ha ajagut al costat del cadàvre posant lo cap sobre l' coll del Compte, com acariciantlo y esperant que 's despertí.

En Joaquim Vayreda ha enviat un pahisatje que no he pogut véure, pero segons m' han dit es de lo més fresch y original que ha produhit aqueix regionalista del art català, que ha fet conèixer las bellesas de nostras en contra las ab sos camps de fajol, sos quadros plens d' ayre y llum, sas notas frescas, sos tons sempre brillants y verdaders, tan típichs que no 's semblan ab los de cap més artista.

En Berga, en Buixó, en Domenge, penso que no envian res per no tenir acabadas las obras que destinavaa a la Exposició.

Joan de Joannes.

Olot, 10 d' Abril de 1894.

SECCIÓ LITERARIA

La dispesa del Senyor Miquel

¡Qué n' hi vaig passar de gana!

Vaig estarhi un mes, fa sis anys, y encare me 'n resento. Desde llavors he fet sempre quatre apats diaris ab l' objecte de rescabalarme, donchs bé, no ho he conseguit; ahir vaig preguntar als bodells com estavam de comptes y 'm varen dir qu' encare hi havia un *piquillo* per saldar.

Figúrintse si n' era de avaro 'l senyor Miquel, que hasta parlaba tartamut, a fi de donarse las paraulas a *raccions petites!*

Lo primer día de sentarme a taula y al comperceixer los companys de dispesa vaig tenir un susto, tots feyan cara de difunt. ¡Alló no semblava una dispesa, alló semblava la vall de Josafat! A mitj dinar, un xicot dels mes escanyolits de la casa, se 'n va anar al seu cuarto.

—¿Qué ha anat a fer? vaix preguntar tímidament al patró,

—Ha anat a trauer sanch per la boca, ja tornarà abiat; va contestarme ab molta naturalitat y frescó 'l senyor Miquel.

¡Si m' haguessen vist al vespre, en camisa y assentat sobre 'l llit, ab l' il·lusió que 'm menjava dos ó tres pomas, vigilant que no m' hi caigués cap bestiola de las moltas que passavan la gana per aquel sostre corcat!

Mentres vaig estar allí 'l meu somni habitual era que menjaba, a conseqüencia d' aixó es que 'm faltan alguns caixals; una nit somniant que sopava al restaurant Martín, vaig pegar una bocada a la capsalera del llit ab tanta afició, que se m' hi varen plantar las dents y 'm vaig quedar mes clavat que cap pesseta a las unglas d' un escriba; ab esforços vaig lograr que vinguessen los companys, y entre eils, dos metjes, un sereno, un vigilant y 'l municipal de punt, varen conseguir desclavarme, pero deixanthi tres caixals que estavan mes forts allí que a la meva boca.

A cai senyor Miguel ningú enrahonava gayre, únicament quan nos trebavam pujant ó baixant l' escala d' aquella casa fatal dos companys de martiri, deya l' un.

—Morir habemos.

—Ya lo sabemos, contestaba gravement lo altre.

Acabat lo mes que per endavant m' havian fet pagar, vaig sortir d' aquella casa, pero en quin estat!

—Vosté es escanyat de liet? me va preguntar una senyora, passant pel carrer de la Canuda.

—No senyora, soch escanyat de patró.

Vaig empendrer Rambla avall, per anar al carrer Ample hont m' havia dit que hi havia una dispesa bona, pero 'm vaig distrauer un moment y..... vaig topá ab la porta del Cementiri nou, las camas solas m' hi duyan!

Giro, me 'n torno a Barcelona, vaig al carrer Ample, truco a la porta de la casa que m' havian dit y una doná que 'm va obrir lá un xiscle y 'm tira la porta pels nassos, cridant:

—¡Ave Maria Purísima, l' ànima d' En Rafelet!

L' intervenció d' un vehí conegut meu va arreglar la cosa y allí vaig quedarme.

Per últim, de cal senyor Miquel, no me 'n queda cap recort agradable, cap..... sino 'l de la Pepita, una xicoteta rossa que estava a la botiga de devant.

JOAN VINYAS.

PRIMAVERAL

Serenata gentil y riolera
avuy m' ha despertat:
las cantayres que alegres entonavan
no son pas de la ciutat.

Son artistas de bosch y de montanya,
de marges y alsinars,
que al mitx de la espessura y lo ramatge
aprenen llurs cantars.

Son las bellas y tendres missatgeras
del temps primaveral
que han vingut a assajar sas armonías
a frech mon finestral.

Benéytas aus, cantáu, cantáu ab joya
los vostres bells amors
a la hermosa y alegre primavera,
la reyna de las flors.

La reyna de las flors de la montanya,
senzillas y flayrants:
la reyna de las flors que per las vilas
nos mostran llurs encants.

Cantáu també pels sers que encara senten
que 'ls hi batega 'l cor
guan escoltan los mots de Poesia
de Fé, Patria y Amor.

Mas amigas que eix jorn veniu a véurem,
cantáu, cantáu per eils,
perque mentres al mon gósín de vida
viuran poetas y aucells.

P. Roca y Jordá.

Centre Catalanista de Gerona

Y SA COMARCA.

Segona convocatoria

Per acort de la Junta Directiva, aquesta Societat celebrará junta general extraordinaria lo Diumenge 15 del actual, a las tres de la tarde, pera tractar dels assumptos següents.

Primer. Adhessió del Centre a la *Unió Catalanista*.

Segón. Inauguració oficial de la Societat.

Tercer. Aprobació del Reglament interior.

Quart. Arbitració de medis per la major bona marxa del Centre.

Lo que, en cümpliment del art. 30 dels Estatuts, se fa saber pera coneixement de tots los socis.—Gerona 8 d' Abril de 1894.—P. A. de L. J. D.—Lo Secretari, *Pere de Palol*.

Secció Religiosa

SANTS DE LA SETMANA.

Disapte, 14.—S. Pere Gonzalez, virgo Telm y santa Domnina vg. y mr.

Diumenje, 15.—*III després de Pasqua*. Lo Patrocini de Sant Joseph, Stas. Basilisa y Anastasia mrs.

Dilluns, 16.—S. Toribí b. y cf. y Sta. Engracia v. y companys mrs.

Dimars, 17.—La bta. Maria de Jesus vg.

Dimecres, 18.—S. Eleuterio b. y sa mare sta. Antía mr.

Dijous, 19.—S. Lleó IX p. y cf., s. Hermógenes y sant Vicens, mrs.

Divendrés, 20.—Sta. Inés de Monte-Pulciano vg.

QUARANTA HORAS

Avuy se troban en l' iglesia de las Caputxinas.
Demá comensan en l' Iglesia de Sant Pere.

Imp. del DIARIO DE GERONA.

Secció Comercial

MERCATS Y FIRES

ESPECIES	MESURES	La Bisbal Die 6.	Gerona Die 7.	Olot Die 9.	St. Coloma Die 9.	Banyoles Die 11.	Cassà Die 11.	Figueres Die 12.
Blat	QUARTERA	16'50 Ptas	15'50 Ptas	17' Ptas		16' Ptas	16' Ptas	
Mastay	DE 80 LITRES	13'50 »	14 »	16'50 »		14 »	14 »	
Ordi	»	8'50 »	8'50 »			9 »	9'50 »	
Séjol	»	13 »	12 »			12 »		
Civada	»	8'50 »	8'50 »			8'50 »	9' »	
Bessas	»	17 »	16'50 »			17 »	17'50 »	
Mill	»	11 »	12 »			12 »	11'50 »	
Panis	»		11'50 »			11 »	10'50 »	
Blat de moro	»	12'50 »	13 »	11'50 »		12'50 »	12'50 »	
Fajol	»		11 »	9'50 »		12 »		
Llobins	»	8'50 »	9 »			9 »	9' »	
Fabas	»	12'50 »	13 »			13 »	13' »	
Fabó	»		14 »			14 »	14' »	
Fassols	»		19 »	18'50 »		18 »	18' »	
Monjetas	»		22 »			22 »	25' »	
Vellanas	Quart. 100 l.	17 4 19						
Nous								
Castanyas								
Trumfes	41'60 l.		6	5		6'50	7'	
Ous	dotzena.		0'80			0'75	0'65	

SECCIO D' ANUNCIS

OBRAS

DE
Don Carles Bosch de la Trinxeria

Recorts d' un excursionista . . .	4	Ptas.
Plá y montanya	3	«
L' hereu Noradell	3	«
De ma cullita	2'50	«
Montalbá	3	«
L' hereu Subirá	3	«
Tardanías	2'50	«

PROXIMA A PUBLICARSE

LENA,

novela de costums montanyesas.

J. RIERA Y BERTRÁN

ÚLTIMAS OBRAS

LA HOSTALERA DE LA VALL

DRAMA EN UN PRÓLECH Y QUATRE ACTES.
Preu: 2 pessetas

LA PUBILLETA

COMEDIA EN DOS ACTES,
Preu: 1'50 pessetas

Se venen totas en la libreria de D. Joseph Franquet y Serra, carrer de la Argenteria, número 26.—GERONA.

Depósit de baguls

SE VESTEIXEN Y VETLLAN MORTS

PREUS SUMAMENT MODICHS

LLEÓ SABADÍ.—23, Ballesterias, 23.—GERONA

Máxim Fernandez

PERRUQUER DE S. M.

Aygua Minóxima vegetal pera tenyir lo cabell. No té rival en lo mon, perquè á més de sos efectes maravellosos, no taca ni perjudica la pell en lo més mínim.

Aquest assombrós y sorprendent específich, se ven en dita perruqueria,
24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT, 24
GERONA

Grans rebaixas al engrós.
També s' troba en venda en dit establiment la

Tintura americana instantánea

SABATERIA

DE

JOSEPH M.^A VENTÓS

Calsat pera senyors, senyoras y nens.
Especialitat pera 'l que s' encarregui expressament.

Establiment de Don Pere Prunell

S' hi trobará un gran assortit de camisas, corbatas, colls y punys, sedas y llanas y demás articles de novetat pera vestits de senyora.

PREUS LIMITADISSIMS

Voltas de la Rambla, cantonada al carrer de Besadó, 26, Gerona

ESTABLIMENT Y TALLER DE PAU CASSI

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnífichs mostruaris de papers pera decorar habitacions desde 25 céntims á 30 pessetas la pessa.

Cromos, motlluras, transparents y cuadros

Novetat, bon gust y economía

Gerona.—Baixada del Pont de pedra, 14

ESTABLIMENT

DE

Don Francisco Sabater

SOMBRERERIA

S' han rebut las últimas novetats per la próxima temporada; los preus sumament económicos.

CAMISERIA.—SASTRERIA PER NOYS
Especialitat en trajos pera col·legials

3, Rambla d' Alvarez, 3

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y COMP.

SALT

MOLÍ FARINER

SISTEMAS AUSTRO-HUNGAR Y DE MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema fan las moltas á preus sumament módichs

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,,

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Gerona.	.	1	pesseta	trimestre
Fora	.	1'25	idem	idem
Extranger.	.	1'50	idem	idem

NÚMEROS SOLTS 10 CÈNTIMS

Redacció y Administració

SABATERIA VELLA, Núm. 2. 1.er